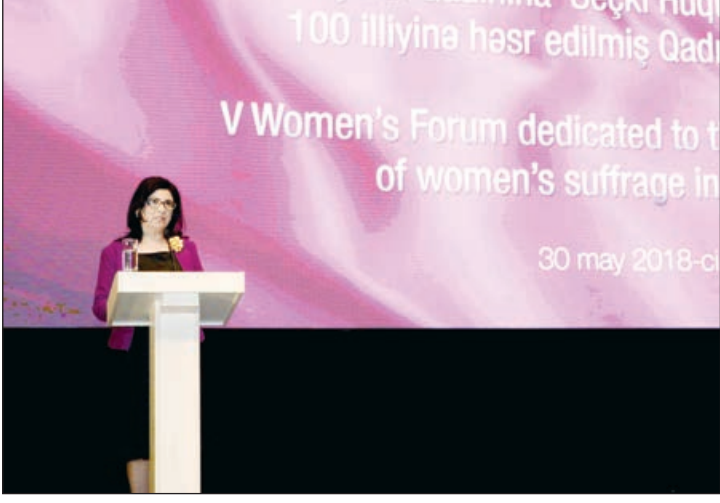

Azərbaycan qadınına seçki hüququnun verilməsinin 100 illiyinə həsr edilmiş Qadınların V Forumu keçirilib

Mayın 30-da Bakı Konqres Mərkəzində Azərbaycan qadınına seçki hüququnun verilməsinin 100 illiyinə həsr edilmiş Qadınların V Forumu keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, forumda dövlət və hökumət rəsmiləri, Milli Məclisin deputatları, ölkəmizdə akkreditə olunmuş diplomatik korpusun nümayəndələri, QHT təmsilçiləri, ictimai-siyasi xadimlər, respublikanın bütün regionlarından nümayəndələr iştirak edəblər.

Forumun keçirilməsində məqsəd 1918-ci il mayın 28-də yaradılmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə bütün vətəndaşların bərabər hüquqlarının tanınmasının, xüsusilə qadınlara seçki hüququnun verilməsinin 100 illiyinin qeyd olunması, son 100 ildə qadın hüquqlarının müdafiəsi sahəsində qazanılmış nailiyyətlərin müzakirəsi, qarşıda duran vəzifələrin müəyyənləşdirilməsi olub.

Əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirilib. Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Humanitar siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Fərəh Əliyeva Prezident İlham Əliyevin forum iştirakçılarına təbrik məktubunu oxuyub (*Məktubun mətni qəzetin bugünkü nömrəsində dərc olunub*).

Sonra Aile, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın forum iştirakçılarına təbrik məktubunu oxuyub (*Məktubun mətni qəzetin bugünkü nömrəsində dərc olunub*).

Forumda Azərbaycanda qadın hərəkətinə dair film nümayiş etdirilib.

Tədbirin açılış mərasimində Aile, Qadın və Uşaq Problemləri

üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova çıxış edərək bildirdi ki, Azərbaycanda gender bərabərliyinin təmin edilməsi üçün önəmli addımlar atılır, qadın hüquqlarının qorunmasına hər zaman diqqət yetirilir.

Hicran Hüseynova Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qadınlara verdiyi hüquqlardan danışdı. O vurğulayıb ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu, Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən siyasət nəticəsində bu gün Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin layiqli varisi kimi müasir müstəqil Azərbaycanda demokratik dövlət quruculuğu daha da inkişaf etdirilir. Bütün bunların fonunda qadın hüquqlarının qorunması məsələsi də öz aktuallığını qoruyub saxlayıb. Bu gün müstəqil Azərbaycanın qadınları parlamentdə, icra hakimiyyəti orqanlarında, bələdiyyələrdə, təhsil, səhiyyə sahələrində, biznes strukturlarında, kənd təsərrüfatında, ordu, idmanda, hüquq mühafizə orqanlarında, İKT sahəsindəki işlərlə bərabər vəzifələrdə təmsil olunurlar. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan qadınlarının ölkənin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına maraq artır.

Qadınlarımız müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarda təmsil olunur, ölkəmizin maraqlarını müdafiə edirlər. Alim qadınlarımız dünya elminə töhfələr verirlər. Beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanda gender bərabərliyini xüsusi qeyd edirlər.

Komitə sədri diqqətə çatdırıb ki, əvvəllər qızların peşə seçimi ilə bağlı müəyyən stereotiplər olsa da, hazırda iqtisadiyyat, idarəetmə, texniki ixtisas qrupları üzrə təhsil alan qızlarımızın və bu sahədə elmə məşğul olan qadınlarımızın sayı artır.

Münaqişələr zamanı qadınların daha çox əziyyət çəkdiyini qeyd edən Hicran Hüseynova Ermənistanın təcavüzkar siyasəti nəticəsində bir milyondan çox Azərbaycanlının qətlə və məcburi köçkün həyatı yaşadığını diqqətə çatdırıb.

Baş nazirin müavini Əli Əhmədov 2018-ci ilin ölkəmizdə "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" elan edilməsinin təsadüfi olmadığını deyərək bunun Azərbaycan dövlətinin, xüsusilə Prezident İlham Əliyevin dövlətçilik tariximizdə dərin hörmət və ehtiramın təzahürü olduğunu vurğulayıb. Diqqətə çatdırıb ki, cümhuriyyətin qadınlara seçmə və seçilmə hüququnu verməsi təkcə müsəlman və Şərqi cəmiyyətləri üçün əhəmiyyətli olmayıb. Çünki o zaman hətta özünü demokrati-

yanın beşiyi elan edən və sözün həqiqi mənasında, müasir demokratiyanın əsaslarını yaradan cəmiyyətlər qadınların seçmə və seçilmə hüququnu tanımaq istiqamətində addım atmamışdılar. Müasir müstəqil Azərbaycan Respublikasının cümhuriyyətinin varisi kimi onun ənənələrini davam etdirdiyini deyən Baş nazirin müavini qadınların cəmiyyət həyatında fəallığını genişləndirmək məqsədilə qarşıya qoyulan vəzifələrdən də danışdı. Qeyd edib ki, Azərbaycan cəmiyyətinin inkişafı qadınların xüsusi töhfələrini verir. Bir çox sahələrdə, məsələn səhiyyə, təhsil sahələrində qadınların iştirakı payı kişilərdən çoxdur. Eləcə də bir sıra ixtisaslar üzrə təhsil alan qızların sayı oğlanlardan çoxdur. Bu da Azərbaycanda qadın hərəkətinin nə qədər

geniş inkişaf etdiyini bir daha təsdiqləyir. Əli Əhmədov qeyd edib ki, bütövlükdə idarəçilik sahəsində çalışan qadınlarımızın fəaliyyətinin genişləndirilməsi qarşıda duran vəzifələrdəndir. Milli Məclis Sədrinin müavini Bahar Muradova tariximizdə nəzər salaraq müsəlman Şərqində qadınların ilk dəfə seçib-seçilmək hüququnun məhz Azərbaycanda verilməsinin qürur hissi doğurduğunu vurğulayıb. Qeyd edib ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qısa müddətdə mövcud olsa da, bütün vətəndaşlara azadlığın nə demək olduğunu anladıb, qadınların ictimai-siyasi həyatda fəal iştirakı üçün onları hüquqlarla təmin edib. Bahar Muradova cümhuriyyətin varisi olan müasir Azərbaycan dövlətinin qadınların ictimai-siyasi həyatda təmsilçiliyinin artması

istiqamətində lazımı tədbirlər görüldüyünü bildirib. "Biz cümhuriyyət qurucularının məğrur davamçılarıyıq. Bizim məğrurluğumuz cümhuriyyət qurucularının fədakarlığından, müsəlman Şərqində ilk demokratik cümhuriyyət qurmaq bacarığımızdan qaynaqlanır", - deyən Bahar Muradova Azərbaycan qadınlarının 100 il ərzində qazandıqları uğurlardan danışdı, eyni zamanda, yeganə problemimiz olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsini nəzərdə tutaraq qadınlarımızın qorumağa imkan vermədiyini diqqətə çatdırıb: "Azərbaycan qadınları ölkəmizin ərazi bütövlüyünün qorunması işinə də öz töhfələrini verirlər. Milli Qəhrəman adını almış Azərbaycan qadınları bu məsələdə də kişilərdən geri qalmadılarını sübut edəblər. Azərbaycan qadınları ölkəmizin ərazi bütövlüyünü qorumaqda canlarını qurban verməkdən belə çəkinməzlər. Qadın-kəş bərabərliyi budur".

BMT-nin Azərbaycandaqı rezident əlaqələndiricisi, BMT İnkişaf Proqramının rezident nümayəndəsi Qulam İshaqzadə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi münasibətilə təbriklərini çatdıraraq cümhuriyyətin fəaliyyətinin ölkə tarixində dönüş nöqtəsi olduğunu vurğulayıb. Gender bərabərliyinin BMT-nin hədəflərindən biri olduğunu qeyd edən Qulam İshaqzadə Azərbaycanda bu sahədə nailiyyətlərdən danışdı.

Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş nazirinin Azərbaycan üzrə ticarət elçisi Baronessa Emma Nikolson qadınlara seçki hüququnun verilməsinin cəmiyyətin dəyişməsinə səbəb olduğunu söyləyib. O, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın fəaliyyətini təqdir etdiyini söyləyib.

BMT baş katibinin münaqişələr zamanı cinsi zorakılıq məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsi

Pramila Patten bildirdi ki, Azərbaycan öz tarixi ilə fəxr edə bilər. O, qadınlara seçib-seçilmək hüququnun verilməsinin əhəmiyyətindən danışdı. Bildirdi ki, qadınların ölkənin həyatında iştirakı demokratiyanın təmin edilməsində əsas şərtlərdən biridir.

Konstitusiyaya Məhkəməsinin sədr müavini Sona Salmanoğlu Azərbaycan qadınlarının milli dəyərlərimizin formalaşmasında rolundan danışdı. Diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan qadını öz iradəsi ilə mərdliyi, saflığı və sədaqəti ilə cəmiyyətimizdə, xalqımızın milli dəyərlər sisteminin formalaşmasında müstəsna rol oynayır. Bu forumun Azərbaycan qadınlarına seçki hüququnun verilməsinin 100 illiyinə həsr edilməsi təsadüfi deyil. Tarixə nəzər salsaq görərik ki, məhz Azərbaycanda qadınlar ölkənin ictimai-siyasi həyatında iştirak etməyə imkan verən hüquqlarla təmin edilib, bütün ölkə vətəndaşlarına eyni hüquqlar verilərək irqi, milli, dini, sinfi bərabərlik aradan qaldırılıb.

Sona Salmanoğlu qeyd edib ki, zaman keçdikcə həyatımızın başqa sahələrində olduğu kimi, məhkəmə hakimiyyəti orqanlarında, vaxtilik fəaliyyətin həyata keçirilməsində, prokurorluq orqanlarında qadınların təmsil olunması və bu tendensiyanın yüksəlməsi xəttdir inkişaf dövlətin qadınlarına göstərdiyi yüksək etimadın nəticəsidir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Aile, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramilə Seyidova ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan qadınlarının ictimai-siyasi fəaliyyəti hər zaman yüksək qiymətləndirdiyini bildirdi, muxtar respublikada qadınların dövlət qurumlarında təmsilçiliyindən bəhs etdi.

Forum işini panel iclaslarla davam etdirib.

"Ekologiyada qadınlar və qida təhlükəsizliyi" mövzusunda panel iclasda BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) Azərbaycandaqı Tərəfdaşlıq və Əlaqələndirmə Ofisinin rəhbəri Mələk Çakmak moderatör olub.

Bu paneldə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin şöbə müdiri Firdovsi Fikretzadənin "Davamlı ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasında qadınların rolu", Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin sektor müdiri Umayra Tağıyevanın "Ekologiya və qadınlar", "Coca-Cola" şirkətinin nümayəndəsi Rəna Məmmədovanın "Azərbaycanda "Coca-Cola" və ekologiya" mövzularında məruzələri dinlənilib.

Forumun "Bərabərliyin 100 illiyi: tarixin nailiyyətləri və müasirlik" mövzusunda panel iclasına BMT baş katibinin münaqişələr zamanı cinsi zorakılıq məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsi Pramila Patten moderatör olub.

İclasda çıxış edən ombudsman Elmira Süleymanova diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qadınlara seçki hüququ ilə yanaşı, çoxlarına bəlli olmayan, bilavasitə qadın tələyi ilə bağlı olan qərarlar da verib. O, müasir müstəqil Azərbaycanda insan hüquqlarının təminatından, Ombudsmanın təminatının fəaliyyətindən danışdı, gördüyü işləri diqqətə çatdırıb.

Milli Məclisin Aile, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Aqiyə Naxçıvanlı bildirdi ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti müsəlman Şərqində ilk demokratik respublika olmaqla yanaşı, qadınların seçib-seçilmək hüququnu tanıyan, qadın-kəş bərabərliyini təmin edən ilk müsəlman

ölkəsi olub. Məhz bu dövrdə milli qadın siyasəti dövlət statusu alıb. Bununla da nəinki Şərqdə, hətta demokratiyanın beşiyi sayılan bir sıra Avropa ölkələrindən və ABŞ-dən əvvəl məhz Azərbaycanda qadına cəmiyyətin həyatında siyasi proseslərə qoşulmaq hüququ verilib.

Azərbaycan Respublikası Milli Televiziya və Radio Şurasının sədr müavini Sona Vəliyeva milli mətbuatımızın hər zaman - cümhuriyyət dövründə və öndən əvvəl də xalq xidmət etdiyini bildirdi. Vurğulayıb ki, dünyada ikili standartlara əsaslanan yavaşmanın olduğu müasir dövrdə Azərbaycan bir sıra çətinliklərlə, o cümlədən əhəlisinin bir milyondan çoxunun qaçqın və məcburi köçkün düşməsi, torpaqlarının 20 faizinin işğal edilməsi ilə qarşılaşıb. Bu məsələ təkcə Azərbaycanın deyil, dünya mediasının işıqlandırılması üçün məsələdir. Dünyaya mətbuatı bizim problemlimizi tam işıqlandıra

bilmir. Bu, xoşagəlməz haldır. Biz beynəlxalq insan haqlarını yaxşı mənimsəmiş jurnalistlər də yetişdirməliyik. Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Günay Əfəndiyeva tarixən türk qadınının mənəvi, əxlaqi keyfiyyətləri ilə seçildiyini, milli-mənəvi dəyərlərini yetişməsinə fəal rol oynadığını deyib, təmsil etdiyi qurumun fəaliyyətindən söhbət açıb.

Panel iclasda, həmçinin Rusiya Federasiyası Dağıstan Respublikasının aile, analıq və uşaq hüquqlarının müdafiəsi üzrə səlahiyyətli nümayəndəsi Marina Yezhova, M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Həmkarlar İttifaqının sədri Larisa Jiqaltsova, Küveyt parlamentinin ilk qadın deputatı, Küveyt Universitetinin professoru Salva Al-Jassar təmsil etdikləri ölkələrin təcrübələrindən danışdı.

Forumun "İqtisadiyyatda qadınlar: yeni imkanlar və ça-

ğırışlar" mövzusunda panel iclasında əvvəlcə Azərbaycanda qadın sahibkarların fəaliyyəti barədə videoxəbərlər nümayiş etdirilib. İqtisadiyyat nazirinin müavini Sevinc Həsənova bildirdi ki, Azərbaycanın bu gün mövcud iqtisadi inkişafında qadınlarımızın önəmli rolunu vurğuladı. Azərbaycan qadınlarımızın potensiallarını reallaşdırmaq üçün hər cür şərait yaradılıb. Növbəti illərdə Azərbaycan iqtisadiyyatı daha sürətlə şaxələndiriləcək və bu işdə qadınların fəaliyyəti şübhəsizdir.

Panel iclasda BMT-nin İnkişaf Proqramının Avropa və MDB ölkələri üzrə bürosunun gender məsələləri üzrə qrup rəhbəri Bharati Sadasivam "Kənd və rayon ərazilərində qadınların qərar qəbul etməkdə səlahiyyətlərinin artırılması və qadınların iqtisadi hüquqlarının təmin edilməsi", Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fəlsəfə İnstitutunun şöbə müdiri Rəna Mir-

zadə "Dayanıqlı inkişaf və biliklər iqtisadiyyatı gender nəzəri-hüquqi paradigmalarda", Azərbaycan Sahibkar Qadınlar Assosiasiyasının idarə heyətinin sədri Səkinə Babayeva "Qadınların iqtisadi imkan və bacarıqlarının artırılmasının sahibkarlığın inkişafına təsiri", Azərbaycanın Amerika Ticarət Palatasının (AmCham) icraçı direktoru Nəvəvan Məmmədova "Azərbaycan qadınlarının aparıcı şirkətlərdə rolu və onların innovativ inkişafda perspektivləri", "ABAD" (Aile Biznesinə Asan Dəstək) publik hüquqi şəxsin nümayəndəsi Turanə Qasımova "Qadın sahibkarlığının inkişafında son dövrlər mövcud olan problemlər və perspektivlər, yeni tendensiyalar" mövzularında çıxış edəblər.

"Qadınlar və İKT: real və perspektivlər" mövzusunda panel iclas Prezident yanında Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin direktor müavini Gülşən Paşayevanın mode-

ratorluğu ilə keçib. O, əvvəlcə plenar iclas barədə məlumat verib. Bildirdi ki, Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi qadınların İKT sahəsində rolunun artırılmasına dəstək vermək məqsədilə bir sıra tədbirlər həyata keçirir. Rəqəmsal fərqliliyin aradan qaldırılması üçün ölkəmizdə müxtəlif tədbirlər təşkil olunur.

Panel iclasda Dövlət İmtahan Mərkəzi publik hüquqi şəxsin Direktorlar Şurasının sədri Mələk Abbaszadə "Rəqəmsal bərabərsizliyin gender aspektləri", Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Strateji Araşdırma və planlaşdırma şöbəsinin müdiri Səadət Yusifova "Qadınlar və sosial media: Çağırışlar və imkanlar" mövzularında məruzələrlə çıxış edəblər.

Fransız yazıçı və jurnalist Jan-Lui Quro İKT-də qadınların rolundan danışdı. "Azərbaycan 100 işgüzar xanımı" klubunun sədri

Tatyana Mikaylova "İKT sahəsində qadınların irəli çəkilməsi və o cümlədən qadın və qızların müəllif kimi müvafiq təşəbbüslərini həyata keçirməsinə stimullaşdırılması", "Femmes Digitales" İKT Qadınlar Klubunun təsisçisi Səbinə Məmmədli "İKT-nin qadın sahibkarlığının inkişaf etdirilməsinə töhfəsi", Azərbaycan Futuroloqlar Cəmiyyətinin sədri Reyhan Hüseynova "İKT sahəsində qadın və qızların hüquq və imkanlarının genişləndirilməsi-Gələcəyin Təminatı" mövzularında çıxış edəblər.

Qeyd olunub ki, İKT gender bərabərliyi, qadınların hüquq və imkanlarının genişləndirilməsinin təmin edilməsində əsas amillərdən biridir. Bu texnologiyalardan istifadə imkanına malik olan qadınlar və qızlar yeni iş yerlərini yaradıblar və sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafı kimi imkanlardan asanlıqla istifadə edə bilərlər.

Daha sonra panellərin moderatorları - BMT-nin Ərzaq

ve Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının Azərbaycandaqı Tərəfdaşlıq və Əlaqələndirmə Ofisinin rəhbəri Mələk Çakmak, BMT baş katibinin münaqişələr zamanı cinsi zorakılıq məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsi Pramila Pattenin, iqtisadiyyat nazirinin müavini Sevinc Həsənovanın və Prezident yanında Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin direktor müavini Gülşən Paşayevanın hesabatları dinlənilib.

Forumun yekununda qətnamə qəbul edilib. Qətnaməni Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin üzvü, Gəncə Dövlət Universitetinin prorektoru Pərvin Kərimzadə səsləndirib.

Forum iştirakçılarının Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya minnətdarlığını bildirdi. Qadınların bilik və bacarıqlarını, potensiallarını reallaşdırmaları üçün Azərbaycan hökuməti tərəfindən hər cür şərait yaradıldığını diqqətə çatdıran Hicran Hüseynova qadınların özlərinin təşəbbüslə çıxış etmələrinin, hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı fəallıq göstərmələrinin vacibliyini vurğulayıb. Komitə sədri forumda səsləndirilən ideyaların, irəli sürülən təkliflərin önəmli qeyd etdi.

Forum bədii proqramla başa çatdı.